На основу члана 2. Одлуке од 30. новембра 1943. године о Врховном законодавном и извршном народном претставничком телу Југославије као привременом органу врховне народне власти у Југославији и на основу Резолуције од 10. августа 1945. године о промени назива Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије у Привремену народну скупштину Демократске Федеративне Југославије, а на предлог Министарског савета савезне владе, Привремена народна скупштина доноси и проглашује

Закон о Повељи Уједињених нација

Закон је објављен у "Службеном листу ДФЈ", бр. 69/45 од 11.9.1945. године.

усвојеној у Сан Франциску 26. јуна 1945. године, који гласи:

Члан 1.

Одобрава се и добија законску снагу у Демократској Федеративној Југославији Повеља Уједињених нација, која је усвојена у Сан Франциску 26. јуна 1945. године и која у преводу гласи:

ПОВЕЉА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

Ми, народи Уједињених нација,

решени

да спасемо будућа покољења немани рата који је већ два пут у току нашег живота нанео човечанству неописиве патње, и

да поново потврдимо веру у основна права човека, у достојанство и вредност људске личности, у равноправност људи и жена и нација великих и малих, и

да успоставимо услове под којима се могу очувати правда и поштовање обавеза које проистичу из уговора и других извора међународног права, и

да помажемо социјални напредак и побољшање животних услова у све већој слободи,

Имајући у виду те циљеве

да спроводимо трпељивост и заједно живимо у миру један с другим као добри суседи, и

да ујединимо наше снаге да бисмо одржали међународни мир и безбедност, и

да осигурамо, прихватањем начела и установљењем метода, да се оружана сила неће употребљавати сем у општем интересу, и

да се користимо међународним механизмом за потстицање привредног и социјалног напретка свих народа,

Одлучили смо да удружимо наше напоре ради постизања ових циљева,

Према томе, наше односне владе, преко претставника окупљених у граду Сан Франциску, који су поднели своја пуномоћија, нађена у доброј и прописној форми, прихватиле су ову Повељу Уједињених нација и овим оснивају међународну организацију која ће бити позната под именом "Уједињене нације".

Глава I

Циљеви и начела

Члан 1.

Организација Уједињених нација има следеће циљеве:

1. Да очува међународни мир и безбедност и у ту сврху: да предузима ефективне колективне мере ради спречавања и отклањања свега што грози миру, и сузбијања аката агресије и других повреда мира и да оствари мирним средствима, у складу са начелима правде и међународног права, поравнање или решење међународних спорова или ситуација које би могле довести до повреде мира;

2. Да развија пријатељске односе међу нацијама, засноване на поштовању начела равноправности и самоопредељења народа, и да предузима друге одговарајуће мере за учвршћење свеопштег мира;

3. Да оствари међународну сарадњу решавањем међународних проблема привредне, социјалне, културне и хуманитарне природе, и развијањем и потстицањем поштовања права човека и основних слобода за све без разлике расе, пола, језика или вере;

4. Да буде средиште одакле ће се доводити у склад рад нација на постизању ових општих циљева.

Члан 2.

Организација Уједињених нација и њени чланови, у спровођењу циљева изложених у члану 1, радиће сходно следећим начелима:

1. Организација почива на начелу суверене једнакости свих својих чланова.

2. Сви чланови Организације испуњаваће савесно обавезе преузете по овој Повељи како би сваком од њих осигурали права и повластице које проистичу из чланства.

3. Сви чланови решаваће своје међународне спорове мирним средствима, на такав начин да међународни мир, безбедност и правда не буду доведени у опасност.

4. Сви чланови, у својим међународним односима, уздржаваће се од претње силом или од употребе силе која би била уперена против територијалног интегритета или политичке независности ма које државе или која би на ма који други начин била у супротности са циљевима Организације Уједињених нација.

5. Сви чланови пружаће Организацији Уједињених нација сваку помоћ у ма којој акцији коју би она предузела по овој Повељи, а уздржаваће се да даду помоћ ма којој држави против које је Организација Уједињених нација предузела превентивне или принудне мере.

6. Организација ће се старати да државе које нису њени чланови поступају сходно овим начелима уколико је то потребно ради одржања међународног мира и безбедности.

7. Ова Повеља не даје ни у ком погледу право Организацији Уједињених нација да се меша у питања која по својој суштини спадају у унутрашњу надлежност сваке државе, нити захтева од чланова Организације да таква питања износе на решавање према прописима ове Повеље, али ово начело неће дирати у примену принудних мера предвиђених у Глави VII.

Глава II

Чланство

Члан 3.

Чланови оснивачи Организације Уједињених нација су државе које, пошто су узеле учешћа на Конференцији Уједињених нација за међународну организацију у Сан Франциску или раније потписале декларацију Уједињених нација од 1. јануара 1942. године, потпишу ову Повељу и ратификују је сходно члану 110.

Члан 4.

1. Пријем у чланство Организације Уједињених нација приступачан је свим другим мирољубивим државама које приме обавезе предвиђене овом Повељом, а способне су и вољне, по оцени Организације, да извршују ове обавезе.

2. Примање ових држава у чланство Организација Уједињених нација обављаће се одлуком Генералне скупштине на препоруку Савета безбедности.

Члан 5.

Сваком члану Организације Уједињених нација против ког би Савет безбедности предузео превентивну или принудну акцију може Генерална скупштина, на препоруку Савета безбедности, обуставити вршење права и повластица чланства. Вршење ових права и повластица може Савет безбедности поново успоставити.

Члан 6.

Члана Организације Уједињених нација који би у неколико махова повредио начела изложена у овој Повељи може Генерална скупштина, на предлог Савета безбедности, искључити из Организације.

Глава III

Органи

Члан 7.

1. Као главни органи Организације Уједињених нација установљују се: Генерална скупштина, Савет безбедности, Привредни и социјални савет, Старатељски савет, Међународни суд правде и Секретаријат.

2. Помоћни органи за које би се нашло да су потребни могу се образовати сходно прописима ове Повеље.

Члан 8.

Организација Уједињених нација неће постављати никаква ограничења у погледу права људи и жена да учествују у ма ком својству и под условима једнакости у њеним главним и помоћним органима.

Глава IV
Генерална скупштина

Састав

Члан 9.

1. Генерална скупштина састоји се од свих чланова Организације Уједињених нација.

2. Ниједан члан неће имати више од пет претставника у Генералној скупштини.

Функције и овлашћења

Члан 10.

Генерална скупштина је овлашћена да расправља о свим питањима или предметима који спадају у оквир ове Повеље или се односе на овлашћења или функције ма ког органа предвиђеног у овој Повељи, и да по свим тим питањима и предметима, са изузетком који се помиње у члану 12, чини препоруке члановима Организације Уједињених нација или Савету безбедности, или и једном и другом.

Члан 11.

1. Генерална скупштина је овлашћена да расматра општа начела сарадње у одржању међународног мира и безбедности, подразумевајући и начела на којима почива разоружање и регулисање наоружања и да у погледу тих начела чини препоруке члановима Организације или Савету безбедности, или и једном и другом.

2. Генерална скупштина је овлашћена да расправља о свим питањима која се тичу одржања међународног мира и безбедности и која би била изнета пред њу од стране ма ког члана Организације Уједињених нација или Савета безбедности или од стране државе која није члан Организације Уједињених нација, саобразно прописима члана 35, става 2, и може, у погледу сваког таквог питања, са изузетком поменутим у члану 12, чинити препоруке заинтересованој држави или државама или Савету безбедности, или и једнима и другима. Свако питање по коме би било потребно предузети мере износиће Генерална скупштина пред Савет безбедности, било пре било после расматрања.

3. Генерална скупштина може скренути пажњу Савету безбедности на ситуације које би могле довести у опасност међународни мир и безбедност.

4. Овлашћења Генералне скупштине изложена у овом члану не ограничавају општу примену члана 10.

Члан 12.

1. Док Савет безбедности у погледу ма ког спора или ситуације врши функције које су му додељене овом Повељом, Генерална скупштина неће моћи чинити никакву препоруку у погледу тога спора или ситуације, изузев ако би то Савет безбедности затражио.

2. Генерални секретар, са пристанком Савета безбедности, обавестиће Генералну скупштину приликом сваког заседања о свим предметима који се односе на одржање међународног мира и безбедности, а о којима расправља Савет безбедности, тако исто ће обавестити Генералну скупштину или чланове Организације Уједињених нација, ако

Генерална скупштина не заседава, чим Савет безбедности престане да расправља о тим предметима.

Члан 13.

1. Генерална скупштина организује проучавања и чини препоруке у циљу:

а) унапређивања међународне сарадње на политичком пољу и потстицања поступног развитка међународног права и његове кодификације;

б) унапређивања међународне сарадње у привредним, социјалним, културним, васпитним и здравственим областима и потпомагања остварења права човека и основних слобода за све без разлике расе, пола, језика или вере.

2. Остале одговорности функције и овлашћења Генералне скупштине у погледу предмета напред поменутих у ставу 1. (б) изложене су у Главама IX и X.

Члан 14.

Придржавајући се одредаба члана 12, Генерална скупштина је овлашћена да препоручује мере за мирно поравнање сваке ситуације, без обзира на њено порекло, за коју сматра да би могла нарушити опште благостање или пријатељске односе међу нацијама, подразумевајући и ситуације које би могле настати услед прекршаја оних одредаба ове Повеље које излажу циљеве и начела Организације Уједињених нација.

Члан 15.

1. Генерална скупштина прима и расматра годишње и специјалне извештаје Савета безбедности; ови извештаји обухватиће податке о мерама које је Савет безбедности одлучио да предузме или је предузео ради одржања међународног мира и безбедности.

2. Генерална скупштина прима и расматра извештаје других органа Уједињених нација.

Члан 16.

Генерална скупштина обављаће функције које су јој додељене по Глави XII и XIII у вези са међународним системом старатељства, подразумевајући и одобрење уговора о старатељству у погледу предела који нису обележени као стратегиски.

Члан 17.

1. Генерална скупштина расматра и одобрава буџет Организације.

2. Трошкове Организације сносе њени чланови, како то Генерална скупштина расподели.

3. Генерална скупштина расматра и одобрава све финансијске и буџетске споразуме са специјализованим установама о којима је реч у члану 57. и проверава административне буџете ових специјализованих установа у циљу чињења препорука односним установама.

Гласање

Члан 18.

1. Сваки члан Генералне скупштине има један глас.

2. Одлуке Генералне скупштине по важним питањима доносе се већином од две трећине чланова који су присутни и који гласају. У ова питања спадају: препоруке односно одржања међународног мира и безбедности, избор несталних чланова Савета безбедности, избор чланова Привредног и социјалног савета и избор чланова Старатељског савета по ставу 1. (ц) члана 86, примање нових чланова у Организацију Уједињених нација, обустава права и повластица које проистичу из чланства и искључивање чланова, питања која се односе на рад система старатељства и буџетска питања.

3. Одлуке по другим питањима, подразумевајући и одређивање накнадних категорија питања о којима ће се одлучивати већином од две трећине гласова, доносе се већином чланова који су присутни и који гласају.

Члан 19.

Члан Организације Уједињених нација који је у застоју са плаћањем свог финансиског удела Организацији неће имати право гласа у Генералној скупштини ако је износ неплаћеног удела раван износу или превазилази износ удела који је дотични члан био дужан платити за последње две пуне године. Генерална скупштина може међутим одобрити том члану да гласа, ако је убеђена да је ово пропуштање плаћања настало под условима који су ван његове контроле.

Поступак

Члан 20.

Генерална скупштина састаје се у редовна годишња заседања и у ванредна заседања, која би према приликама била потребна. Ванредна заседања сазива Генерални секретар на тражење Савета безбедности или већине чланова Организације Уједињених нација.

Члан 21.

Генерална скупштина прописује свој Пословник и бира свог Претседника за свако појединo заседање.

Члан 22.

Генерална скупштина је овлашћена да образује помоћне органе које буде сматрала потребним за вршење својих функција.

Глава V

Савет безбедности

Састав

Члан 23.

1. Савет безбедности састоји се од 11 чланова Организације Уједињених нација: Република Кина, Француска, Савез Совјетских Социјалистичких Република, Уједињено Краљевство Велике Британије и Северне Ирске и Сједињене Америчке Државе стални су чланови савета безбедности. Генерална скупштина бира шест других чланова Организације Уједињених нација као несталне чланове Савета безбедности, водећи при том нарочито рачуна, на првом месту колико су чланови Организације Уједињених нација допринели одржању међународног мира и безбедности и другим циљевима Организације, а такође и о правичној географској расподели.

2. Нестални чланови Савета безбедности бирају се на рок од две године. При првом избору несталних чланова, међутим, тројица ће бити бирани на рок од једне године. Члан који одлази не може се одмах наново бирати.

3. Сваки члан Савета безбедности има по једног претставника.

Функције и овлашћења

Члан 24.

1. Да би се осигурала брза и ефикасна акција Организације Уједињених нација, њени чланови поверавају Савету безбедности главну одговорност за одржавање међународног мира и безбедности и сагласни су да у вршењу свих својих дужности на основу ове одговорности Савет безбедности поступа у њихово име.

2. Обављајући све дужности Савет безбедности поступа у складу са циљевима и начелима Организације Уједињених нација. Посебна овлашћења дата Савету безбедности ради обављања свих дужности изложена су у Главама VI, VII, VIII и XII.

3. Савет безбедности подноси годишње и, по потреби, посебне извештаје Генералној скупштини на расматрање.

Члан 25.

Чланови Организације Уједињених нација обавезују се да ће примити и извршити одлуке Савета безбедности у складу са овом Повељом.

Члан 26.

Ради што бољег организовања и одржања међународног мира и безбедности уз што мање расипања на наоружање људских енергија и привредних добара света Савет безбедности сноси одговорност за израду, уз припомоћ Комитета војног штаба поменутог у члану 47, планова који ће бити поднесени члановима Организације Уједињених нација у циљу успостављања система о регулисању наоружања.

Гласање

Члан 27.

1. Сваки члан Савета безбедности има један глас.

2. Одлуке Савета безбедности о предметима поступка доносе се потврдним гласовима седморице чланова.

3. Одлуке Савета безбедности о свим другим предметима доносе се потврдним гласовима седморице чланова убрајајући сагласне гласове сталних чланова, под условом да се код одлука по Глави VI и става 3. члана 52. страна која се налази у спору мора уздржати од гласања.

Поступак

Члан 28.

1. Савет безбедности биће организован тако да може радити беспрекидно. У том циљу, сваки члан Савета безбедности имаће увек свог претставника у седишту Организације.

2. Савет безбедности одржава периодичне састанке, на којима сваки његов члан може, ако жели, бити заступљен од члана владе или другог нарочито одређеног претставника.

3. Савет безбедности може одржавати састанке ван седишта Организације у местима која ће по његовој оцени најбоље олакшати његов рад.

Члан 29.

Савет безбедности може образовати помоћне органе које сматра потребним за обављање својих функција.

Члан 30.

Савет безбедности прописује свој пословник којим одређује и начин избора свог Претседника.

Члан 31.

Сваки члан Организације Уједињених нација који није члан Савета безбедности може учествовати, без права гласа, у расправљању сваког питања изнесеног пред Савет безбедности кад год Савет безбедности нађе да су интереси тога члана доведени нарочито у питање.

Члан 32.

Сваки члан Организације Уједињених нација који није члан Савета безбедности или свака држава која није члан Организације Уједињених нација, ако је страна у спору о којем расправља Савет безбедности, биће позвана да учествује, без права гласа, у расправљању тог спора. Савет безбедности одредиће услове, које сматра праведним, за учествовање државе која није члан Организације Уједињених нација.

Глава VI

Мирно решавање спорова

Члан 33.

1. Парничне стране у ма ком спору чије би настављање могло довести у опасност међународни мир и безбедност тражиће, пре свега, решење путем преговора, анкете, посредовања, концилијације, арбитраже, судског решавања, прибегавања регионалним установама или споразумима или другим мирним средствима, према свом властитом избору.

2. Савет безбедности, кад буде сматрао потребним, позваће парничне стране да спор реше овим средствима.

Члан 34.

Савет безбедности може вршити истрагу по сваком спору или свакој ситуацији која би могла довести до међународног трвења или се изродити у спор, како би утврдио да ли настављање овог спора или ситуације доводи у опасност одржање међународног мира и безбедности.

Члан 35.

1. Сваки члан Организације Уједињених нација може скренути пажњу Савету безбедности или Генералној скупштини на сваки спор или сваку ситуацију чија је природа изложена у члану 34.

2. Држава која није члан Организације Уједињених нација може скренути пажњу Савету безбедности или Генералној скупштини на сваки спор у ком се она појављује као једна од парничних страна, под условом да прими унапред, за овај спор, обавезе мирног решавања прописане овом Повељом.

3. Рад Генералне скупштине по предметима на које јој је скренута пажња подлеже одредбама чл. 11. и 12.

Члан 36.

1. Савет безбедности може у ма ком стадијуму спора чија је природа изложена у члану 33. или ситуације исте природе препоручити одговарајуће поступке или методе поравнања.

2. Савет безбедности дужан је узети у обзир сваки поступак за решавање спора који је већ усвојен од парничних страна.

3. Кад буде чинио препоруке по овом члану, Савет безбедности такође је дужан водити рачуна да се правни спорови, по правилу, имају упућивати од парничних страна Међународном суду правде, саобразно одредбама Статута тога Суда.

Члан 37.

1. Ако парничне стране у спору чија је природа одређена у члану 33. не би успеле да спор реше средствима која се помињу у том члану, онда ће га упутити Савету безбедности.

2. Ако Савет безбедности нађе да продужење спора може стварно довести у опасност одржање међународног мира и безбедности одлучиће да ли да приступи акцији по члану 36. или да препоручи услове решења које би сматрао пригодним.

Члан 38.

Не дирајући у одредбе чл. 33. до 37, Савет безбедности може, ако све парничне стране у ма ком спору то затраже, учинити препоруке парничним странама у циљу мирног решења спора.

Глава VII

Рад у случају претње миру, повреде мира и дела напада

Члан 39.

Савет безбедности утврђује постојање ма какве претње миру, повреде мира или дела напада и чини препоруке или одлучује какве мере треба предузети саобразно чл. 41. и 42. да се одржи или успостави међународни мир и безбедност.

Члан 40.

Да би се спречило погоршање ситуације, Савет безбедности може, пре но што учини препоруку или донесе одлуку о мерама предвиђеним у члану 39, позвати заинтересоване парничне стране да се саобразе привременим мерама које сматра потребним или пожељним. Ове привремене мере неће дирати у права, захтеве или положај заинтересованих страна. Савет безбедности дужан је водити рачуна о неиспуњавању тих привремених мера.

Члан 41.

Савет безбедности је овлашћен да одлучи које ће се мере, које не повлаче употребу оружане силе, употребити ради извршења његових одлука, и може упутити позив члановима Организације Уједињених нација да се саобразе тим мерама. Ове мере могу обухватити потпун или делимичан прекид привредних односа и железничких, поморских, ваздушних, поштанских, телеграфских, радиографских и других саобраћајних веза, а и прекид дипломатских односа.

Члан 42.

Ако Савет безбедности сматра да су мере предвиђене у члану 41. недовољне или су се показале као недовољне, може предузети акцију ваздушним, поморским или сувоземним снагама потребним ради одржања или успостављања међународног мира и безбедности. Таква акција може обухватити демонстрације, блокаду и друге операције ваздушним, поморским и сувоземним снагама чланова Организације Уједињених нација.

Члан 43.

1. Сви чланови Организације Уједињених нација, у циљу да допринесу одржању међународног мира и безбедности обавезују се да ставе на расположење Савету безбедности, на његов позив и у складу са специјалним уговором или уговорима, оружане снаге, помоћ и олакшице, подразумевајући и право пролаза, потребне ради одржања међународног мира и безбедности.

2. Овај уговор или уговори одредиће бројно стање и родове снага, њихов ступањ приправности и општи распоред и природу повластица и помоћи које се имају пружити.

3. Напред поменути уговор или уговори биће предмет преговора који ће се повести што је могуће пре на иницијативу Савета безбедности. Они ће бити закључени између Савета безбедности и чланова или између Савета безбедности и група чланова Организације Уједињених нација и биће ратификовани од држава потписница сходно њиховим односним уставним поступцима.

Члан 44.

Кад Савет безбедности одлучи да употреби силу, он ће, пре но што затражи од члана који не заседава у њему да стави на расположење оружане снаге испуњујући обавезе преузете по члану 43, позвати тог члана да, ако жели, учествује у одлукама Савета безбедности, уколико се оне односе на употребу контингената оружаних снага тога члана.

Члан 45.

Да би оспособили Организацију Уједињених нација да може предузимати хитне војне мере, чланови Организације држаће у сваком моменту расположиве националне ваздухопловне контингенте за комбиновану међународну принудну акцију. Снага и ступањ приправности ових контингената и планове за њихову комбиновану акцију одредиће Савет безбедности уз припомоћ Комитета војног штаба, у границама постављеним у специјалном уговору или уговорима поменутим у члану 43.

Члан 46.

Планове за дејство оружане силе израдиће Савет безбедности уз припомоћ Комитета војног штаба.

Члан 47.

1. Образује се Комитет војног штаба као саветодавни и помоћни орган Савета безбедности по свим питањима која се односе на војне потребе Савета безбедности у сврху одржавања међународног мира и безбедности, на употребу и командовање оружаним снагама које су му стављене на расположење, на регулисање наоружања и евентуално на разоружање.

2. Комитет Војног штаба састојаће се од начелника штабова сталних чланова Савета безбедности или њихових заступника. Сваки члан Организације Уједињених нација, који није стално заступљен у Комитету, биће позван од Комитета да му се придружи кад год успешно обављање дужности Комитета захтева учествовање тога члана у његовом раду.

3. Комитет Војног штаба, који је потчињен Савету безбедности, сноси одговорност за стратегиско руковођење свим оружаним снагама стављеним на расположење Савету безбедности. Питања која се односе на командовање тим снагама биће регулисана накнадно.

4. Комитет Војног штаба, по овлашћењу Савета безбедности и после саветовања са одговарајућим регионалним установама, може образовати регионалне поткомитете.

Члан 48.

1. Мере потребне за извршење одлука Савета безбедности у циљу одржања међународног мира и безбедности предузимају сви чланови Организације Уједињених нација или само неки, како то Савет безбедности одреди.

2. Ове одлуке извршују чланови Организације Уједињених нација како непосредно, тако и дејствујући кроз одговарајуће међународне установе чији су они чланови.

Члан 49.

Чланови Организације Уједињених нација узајамно ће један другога потпомагати у извршавању мера одлучених од Савета безбедности.

Члан 50.

Ако Савет безбедности предузме превентивне или принудне мере против ма које државе, свака друга држава, била она члан Организације Уједињених нација или не, која би се нашла пред специјалним привредним проблемима искрслим услед извршења поменутих мера, има право да консултује Савет безбедности у погледу решавања тих проблема.

Члан 51.

Ова Повеља не вређа ни у ком погледу природно право на индивидуалну и колективну самоодбрану у случају оружаног напада против ма кога члана Организације Уједињених нација, док Савет безбедности не предузме потребне мере да би се одржао међународни мир и безбедност. Мере предузете од чланова Организације у вршењу права самоодбране биће одмах саопштене Савету безбедности и неће ни на који начин доводити у питање овлашћења и одговорност Савета безбедности по овој Повељи да предузме у свако доба акцију коју би сматрао потребном ради одржања или успостављања међународног мира и безбедности.

Глава VIII

Регионални уговори

Члан 52.

1. Ова Повеља ни на који начин не искључује постојање регионалних уговора или установа чија је сврха да се баве предметима одржања међународног мира и безбедности подесним за регионалну акцију, под условом да су ти уговори или установе и њихов рад у складу са циљевима и начелима Организације Уједињених нација.

2. Чланови Организације Уједињених нација који су ступили у овакве уговоре или образовали овакве установе, учиниће сваки напор да постигну мирно решење локалних спорова на основу тих регионалних уговора или преко тих регионалних установа пре него што их изнесу пред Савет безбедности.

3. Савет безбедности потстицаће развој мирног решавања локалних спорова на основу ових регионалних уговора или преко регионалних установа било на иницијативу заинтересованих држава или на своју сопствену иницијативу.

4. Овај члан ни у ком погледу не дира у примену чл. 34. и 35.

Члан 53.

1. Савет безбедности, кад год је то целисходно, користиће се овим регионалним уговорима или установама ради предузимања принудне акције под својим руководством. Али никаква принудна акција неће бити предузета по регионалним уговорима или од регионалних установа без одобрења Савета безбедности, изузимајући мере против ма које непријатељске државе, према дефиницији става 2. овог члана, поменуте у члану 107. или предвиђене у регионалним споразумима упереним против обнављања агресивне политике од стране ма које од тих држава, све дотле док Организација не буде могла, на захтев заинтересованих влада, узети одговорност за спречавање даље агресије од тих држава.

2. Израз "непријатељска држава", како је употребљен у ставу 1. овог члана, примењује се на сваку државу која је за време Другог светског рата била непријатељ ма ког потписника ове Повеље.

Члан 54.

Савет безбедности биће редовно и исцрпно обавештаван о предузетим или намераваним корацима по регионалним уговорима или од регионалних установа у циљу одржавања међународног мира и безбедности.

Глава IX

Међународна привредна и социјална сарадња

Члан 55.

У циљу стварања услова стабилности и благостања који су потребни ради мирних и пријатељских односа међу нацијама заснованим на поштовању начела равноправности и самоопредељења народа, Организација Уједињених нација помагаће:

а) побољшање животних услова, пуно запослење и развитак привредног и социјалног напретка;

б) решавање међународних привредних, социјалних, здравствених и сличних проблема и међународну културну и васпитну сарадњу; и

в) свеопште поштовање и заштиту права човека и основних слобода за све без разлике расе, пола, језика или вере.

Члан 56.

Сви чланови Организације обавезују се да ће предузети сваку заједничку и појединачну акцију и сарадњу са Организацијом ради остварења циљева изложених члану 55.

Члан 57.

1. Поједине специјализоване установе образоване на основу међудржавних уговора које имају обимне међународне одговорности, одређене њиховим основним статутима, у привредним, социјалним, културним, васпитним, здравственим и сродним областима, биће повезане са Организацијом Уједињених нација саобразно одредбама члана 63.

2. Установе које ће на овај начин бити стављене у везу са Организацијом Уједињених нација називају се у даљем тексту ове Повеље "специјализоване установе".

Члан 58.

Организација чини препоруке за координацију политике и активности специјализованих установа.

Члан 59.

Организација, кад год је целисходна, даје иницијативу за преговоре између заинтересованих држава ради образовања нових специјализованих установа, потребних за испуњење циљева постављених у члану 55.

Члан 60.

Одговорност за обављање функција Организације изложених у овој Глави сноси Генералне скупштине и, под руководством Генералне скупштине, Привредни и социјални савет који у ову сврху ужива овлашћења поменута у Глави X.

Глава X

Привредни и социјални савет

Састав

Члан 61.

1. Привредни и социјални савет састоји се од осамнаест чланова Организације Уједињених нација које бира Генерална скупштина.

2. Под условом одредаба става 3, шесторица чланова Привредног и социјалног савета биће бирани сваке године на рок од три године. Чланови који одлазе могу се одмах наново бирати.

3. Приликом првог избора биће изабрано осамнаест чланова Привредног и социјалног савета. Рок мандата шесторице овако изабраних чланова истиче на крају прве године, а шесторице других на крају друге године, сходно прописима Генералне скупштине.

4. Сваки члан Привредног и социјалног савета има по једног претставника.

Функције и овлашћења

Члан 62.

1. Привредни и социјални савет овлашћен је да врши или организује проучавања и да подноси или прима извештаје по међународним привредним, социјалним, културним, здравственим и сродним предметима и по свим тим предметима може чинити препоруке Генералној скупштини, члановима Организације Уједињених нација и заинтересованим специјализованим установама.

2. Он је овлашћен да чини препоруке у циљу потстицања поштовања и заштите права човека и основних слобода за све.

3. Он је овлашћен да припрема предлоге конвенција ради подношења Генералној скупштини по предметима који спадају у његову надлежност.

4. Он је овлашћен да, у сагласности са правилима прописаним од Организације Уједињених нација, сазива међународне конференције по предметима који спадају у његову надлежност.

Члан 63.

1. Привредни и социјални савет овлашћен је да закључује уговоре ма са којом установом поменутом у члану 57. ради одређивања услова под којима ће дотична установа ступити у везу са Организацијом Уједињених нација. Ови уговори подлеже одобрењу Генералне скупштине.

2. Он је овлашћен да координира рад специјализованих установа путем саветовања са тим установама и препорука које ће им чинити, а и путем препорука Генералној скупштини и члановима Организације Уједињених нација.

Члан 64.

1. Привредни и социјални савет је овлашћен да предузима целисходне кораке ради добијања редовних извештаја од специјализованих установа. Он је овлашћен да са члановима Организације Уједињених нација и специјализованим установама склапа споразуме ради добијања извештаја о мерама које ће се предузети за извршење његових препорука и препорука Генералне скупштине учињених по предметима који спадају у његову надлежност.

2. Он је овлашћен да Генералној скупштини упућује своје примедбе на те извештаје.

Члан 65.

Привредни и социјални савет је овлашћен да даје обавештења Савету безбедности и да потпомаже Савет безбедности, на његов захтев.

Члан 66.

1. Привредни и социјални савет обавља функције које спадају у његову надлежност у вези са извршењем препорука Генералне скупштине.

2. Он је овлашћен да са одобрењем Генералне скупштине обавља послове на захтев чланова организације Уједињених нација или на захтев специјализованих установа.

3. Он обавља и остале функције које су побројане у другим одељцима ове Повеље или функције које би му могле бити додељене од Генералне скупштине.

Гласање

Члан 67.

1. Сваки члан Привредног и социјалног савета има један глас.

2. Одлуке Привредног и социјалног савета доносе се већином чланова који су присутни и који гласају.

Поступак

Члан 68.

Привредни и социјални савет образује комисије које ће се бавити привредним и социјалним питањима и унапређивањем права човека, као и друге комисије које би биле потребне ради обављања његових функција.

Члан 69.

Привредни и социјални савет позива сваког члана Организације Уједињених нација да учествује, без права гласа, у његовим дискусијама по сваком предмету од нарочитог интереса за тог члана.

Члан 70.

Привредни и социјални савет је овлашћен да учини све што треба како би претставници специјализованих установа могли учествовати, без права гласа, у његовим расправама, као и

у расправама у комисијама које су од њега образоване, а и да би његови претставници могли учествовати у расправама у специјализованим установама.

Члан 71.

Привредни и социјални савет је овлашћен да закључује одговарајуће споразуме који ће му омогућити да се саветује са организацијама које немају карактер државних установа а баве се предметима његове надлежности. Ови споразуми могу бити закључени са међународним организацијама, и где год је целисходно, са националним организацијама, после саветовања са дотичним чланом Организације Уједињених нација.

Члан 72.

1. Привредни и социјални савет прописује свој пословник којим ће обухватити начин избора свог претседника.

2. Привредни и социјални савет састаје се према указаној потреби сходно свом пословнику који ће садржавати и одредбе о сазиву састанака на захтев већине чланова.

Глава XI

Декларација о несамоуправним територијама

Члан 73.

Чланови Организације Уједињених нација који имају или преузму одговорност за управљање територијама чији народи још нису достигли пуну меру самоуправе признају начело да су интереси становништва ових територија од првенственог значаја, и примају, као свету дужност, обавезу да унапређују у највећој могућој мери, у границама система међународног мира и безбедности, успостављеном овом Повељом, благостање становништва ових територија и у том циљу:

а) да осигурају, уз дужно поштовање културе дотичних народа, њихов политички, привредни, социјални и васпитни напредак, праведно поступање са њима, њихову заштиту против злоупотреба;

б) да развију самоуправу, воде рачуна о политичким тежњама народа и потпомажу их у поступном развоју њихових слободних политичких установа према посебним околностима сваке територије и њених народа и према њиховим разним степенима напретка;

в) да учвршћују међународни мир и безбедност;

г) да унапређују конструктивне мере развоја, да потстичу научна испитивања и сарађују једни с другима и, кад год је то целисходно, са специјализованим међународним телима, у циљу практичног остварења социјалних, привредних и научних циљева изложених у овоме члану; и

д) да, под условима ограничења која безбедност и уставни обзири налажу, достављају редовно Генералном секретару, ради обавештења, статистичке и друге податке техничке природе, који се односе на привредне, социјалне и васпитне прилике у територијама за које су одговорни, изузимајући територије на које се примењују Главе XII и XIII.

Члан 74.

Чланови Организације Уједињених нација споразумни су такође да њихова политика према територијама на које се ова Глава примењује, иста као и у областима метрополе, мора бити заснована на општем начелу доброг суседства, водећи у пуној мери рачуна о интересима и благостању осталих делова света у социјалним, привредним и трговинским предметима.

Глава XII

Међународни систем старатељства

Члан 75.

Организација Уједињених нација установиће, под својим руководством, међународни систем старатељства ради управљања територијама које могу бити подвргнуте овом систему накнадним појединачним уговорима и ради надзора над тим територијама. Поменуте територије називају се у даљем тексту ове Повеље "територије под старатељством".

Члан 76.

Основна намена система старатељства, у складу са циљевима Организације Уједињених нација, изложеним у члану 1. ове Повеље, биће:

а) да учвршћује међународни мир и безбедност;

б) да унапређује политички, привредни, социјални и васпитни напредак становништва територија под старатељством и њихов постепени развитак у правцу самоуправе или независности како најбоље одговара специјалним околностима сваке територије и њених народа и слободно израженим жељама дотичних народа и како предвиђају одредбе појединих уговора о старатељству;

в) да потстиче поштовање права човека и основних слобода за све без разлике расе, пола, језика или вере и да потстиче признање међузависности народа целог света;

г) да осигура подједнако поступање у социјалним, привредним и трговинским предметима према свим члановима Организације Уједињених нација и њиховим држављанима, а такође и подједнако поступање према овим последњим у изрицању правде, не ометајући остварење напред изложених циљева и под условом одредаба члана 80.

Члан 77.

1. Систем старатељства примењује се на територије следећих категорија, које му могу бити подвргнуте по уговорима о старатељству:

а) територије које се сада држе под мандатом;

б) територије које могу бити одузете од непријатељских држава као последица Другог светског рата; и

в) територије драговољно подвргнуте овом систему од држава одговорних за њихово управљање.

2. Питање, које ће територије у напред изложеним категоријама бити подвргнуте систему старатељства и под којим условима, биће предмет накнадног уговора.

Члан 78.

Систем старатељства неће се примењивати на територије које су постале члановима Организације Уједињених нација, међу којима ће се односи заснивати на поштовању начела суверене једнакости.

Члан 79.

Услови старатељства за сваку територију која је подвргнута систему старатељства, подразумевајући и све њихове измене и допуне, биће утврђени уговором између непосредно заинтересованих држава, убрајајући овде и мандаторску силу у случају територија које поједини чланови Организације Уједињених нација држе под мандатом, и биће одобрени како је предвиђено у чл. 83. и 85.

Члан 80.

1. Изузимајући све што би могло бити уговорено у појединачним уговорима о старатељству који ће бити закључени сходно чл. 77, 79. и 81. а којим ће поједине територије бити подвргнуте под систем старатељства и све дотле док ови уговори не буду закључени, ниједна одредба ове Главе неће се схватити као да на ма који начин мења ма која права ма које државе или ма којих народа, а ни одредбе постојећих међународних аката којих би поједини чланови Организације Уједињених нација били уговорне стране.

2. Став 1. овог члана неће се тумачити као да даје повода одуговлачењу или одлагању преговора о уговорима којима ће мандатске и друге територије бити подвргнуте под систем старатељства како је то предвиђено у члану 77, нити пак одуговлачењу или одлагању закључења поменутих уговора.

Члан 81.

Уговор о старатељству обухвата у сваком посебном случају услове под којима ће се управљати територијама под старатељством и одређује власт која ће вршити управу над овим територијама. Поменута власт, која се у даљем тексту ове Повеље назива "Управна власт", је једна или више држава или сама Организација Уједињених нација.

Члан 82.

У сваком уговору о старатељству може се одредити стратегијска област или области које могу делимично или у целости обухватити територију под старатељством на коју се овај уговор примењује, не дирајући ни у који посебни уговор или уговоре закључене по члану 43.

Члан 83.

1. Све функције Организације Уједињених нација које се односе на стратегиске области, подразумевајући и одобравање услова уговора о старатељству њихових измена и допуна, врши Савет безбедности.

2. Основне тежње изложене у члану 76. примењиваће се на народ сваке поједине стратегиске области.

3. Савет безбедности, придржавајући се одредаба уговора о старатељству и не дирајући у обзире безбедности, користиће се потпором Старатељског савета како би обављао оне функције Организације Уједињених нација по систему старатељства које се односе на политичке, привредне, социјалне и васпитне предмете у дотичним стратегиским областима.

Члан 84.

Дужност управне власти је да осигура да територија под старатељством узме удела у одржању међународног мира и безбедности. У ту сврху, управна власт може употребљавати добровољачке снаге, олакшице и помоћ од територија под старатељством ради испуњења обавеза према Савету безбедности, преузетих у овом погледу од управне власти а и ради локалне одбране и одржања реда и закона унутар територије под старатељством.

Члан 85.

1. Функције Организације Уједињених нација у односу на уговоре о старатељству за све области које нису означене као стратегиске, подразумевајући и одобравање услова уговора о старатељству и њихових измена и допуна, врши Генерална скупштина.

2. Старатељски савет, радећи под руководством Генералне скупштине, помаже Генералну скупштину у вршењу ових функција.

Глава XIII

Старатељски савет

Састав

Члан 86.

1. Старатељски савет сачињавају следећи чланови Организације Уједињених нација:

а) чланови Организације који управљају територијама под старатељством;

б) чланови Организација који су поменути поименично у члану 23, а који не управљају територијама под старатељством; и

в) онолико других чланова изабраних на рок од три године од Генералне скупштине колико је потребно да би се осигурало да укупан број чланова Старатељског савета буде подједнако подељен између чланова Организације Уједињених нација који управљају територијама под старатељством и чланова који тим територијама не управљају.

2. Сваки члан Старатељског савета одређује једно нарочито квалификовано лице да га у њему заступа.

Функције и овлашћења

Члан 87.

1. Генерална скупштина и, под њеним руководством, Старатељски савет, вршећи своју функцију, овлашћени су:

а) да расматрају извештаје које подноси Управна власт;

б) да примају петиције и да их расматрају, саветујући се са Управном влашћу;

в) да чине што треба за повремене посете односним територијама под старатељством, кад и како се у томе споразумеју са Управном влашћу; и

г) да предузимају све друге радње, саобразно одредбама уговора о старатељству.

Члан 88.

Старатељски савет израђује упитник односно политичког, привредног, социјалног и васпитног напретка становништва сваке поједине територије под старатељством, а на основу

тог упитника Управна власт за сваку територију под старатељством подноси, у границама своје надлежности, годишњи извештај Генералној скупштини.

Гласање

Члан 89.

1. Сваки члан Старатељског савета има један глас.
2. Одлуке Старатељског савета доносе се већином чланова који су присутни и који гласају.

Поступак

Члан 90.

1. Старатељски савет прописује свој пословник којим ће обухватити и начин избора свог претседника.
2. Старатељски савет састаје се, према указаној потреби, сходно свом пословнику који ће садржавати и одредбу о сазиву састанака на захтев већине његових чланова.

Члан 91.

Старатељски савет, кад год је то целисходно, користиће се потпором Привредног и социјалног савета као и специјализованих установа у погледу питања којима се оне баве.

Глава XIV

Међународни суд правде

Члан 92.

Међународни суд правде је главни судски орган Организације Уједињених нација. Он функционише према приложеном статуту, који је израђен на основу Статута Сталног суда међународне правде, и чини саставни део ове Повеље.

Члан 93.

1. Сви чланови Организације Уједињених нација јесу ipso facto уговорне стране Статута Међународног суда правде.
2. Држава која није члан Организације Уједињених нација може постати уговорна страна Статута Међународног суда правде под условима које у сваком поједином случају одређује Генерална скупштина на препоруку Савета безбедности.

Члан 94.

1. Сваки члан Организације Уједињених нација обавезује се да ће се саобразити одлуци Међународног суда правде у сваком предмету у којем је он једна од спорних страна.
2. Ако ма која спорна страна у појединим предметима не изврши обавезе које на њу падају по пресуди изреченој од Суда, друга страна може се обратити Савету безбедности, који може, ако сматра потребним, учинити препоруку или одлучити мере којима ће се прибећи да би се изречена пресуда извршила.

Члан 95.

Ниједна одредба ове Повеље не спречава чланове Организације Уједињених нација да решење својих спорова поверавају другим судовима у смислу уговора који већ постоји или који ће убудуће бити закључени.

Члан 96.

1. Генерална скупштина или Савет безбедности овлашћени су да затраже од Међународног суда правде да да саветодавно мишљење по сваком правном питању.
2. Други органи Организације Уједињених нација и специјализоване установе, које Генерална скупштина може на то у свако доба овластити, могу такође тражити саветодавно мишљење од Суда по правним питањима која би искрсла у оквиру њихове активности.

Глава XV

Секретаријат

Члан 97.

Секретаријат се састоји од Генералног секретара и особља потребног Организацији. Генералног секретара именује Генерална скупштина на препоруку Савета безбедности. Он је главни административни службеник организације.

Члан 98.

Генерални секретар дела у том својству на свим састанцима Генералне скупштине, Савета безбедности, Привредног и социјалног савета и Старатељског савета, а обавља и све остале дужности које би му ови органи поверили. Генерални секретар подноси Генералној скупштини годишњи извештај о раду Организације.

Члан 99.

Генерални секретар може скренути пажњу Савету безбедности на свако питање које по његовом мишљењу може довести у опасност одржање међународног мира и безбедности.

Члан 100.

1. У вршењу својих дужности Генерални секретар и особље Организације неће тражити или примати инструкције ни од које владе нити пак од које друге власти изван Организације Уједињених нација. Они ће се уздржавати од сваког рада који не би био подударан са њиховим положајем међународних чиновника одговорних једино Организацији.

2. Сваки члан Организације Уједињених нација обавезује се да ће поштовати искључиво међународни карактер дужности Генералног секретара и особља организације и да неће покушавати да на њих утиче у отправљању ових дужности.

Члан 101.

1. Особље поставља Генерални секретар, према правилницима које прописује Генерална скупштина.

2. Потребно особље биће додељено на стални рад Привредном и социјалном савету и Старатељском савету и, уколико је потребно, другим органима Организације Уједињених нација. Ово особље биће саставни део Секретаријата.

3. Приликом постављења особља и одређивања услова службе узеће се првенствено у обзир потреба да се обезбеди највећи ступањ марљивости, спреме и личних особина. Потребна пажња обратиће се на важност регрутовања особља на најширој могућој географској основи.

Глава XVI

Разне одредбе

Члан 102.

1. Сваки уговор и сваки међународни споразум који је био закључен од ма ког члана Организације Уједињених нација, пошто ова Повеља ступи на снагу, биће, чим буде могуће, регистрован у Секретаријату и од њега објављен.

2. Ниједна уговорна страна ма ког таквог уговора или међународног споразума, који није регистрован сходно одредбама става 1. овог члана, не може се позивати на тај уговор или споразум ни пред којим органом Организације Уједињених нација.

Члан 103.

У случају неподударности између обавеза чланова Организације Уједињених нација по овој Повељи и њихових обавеза по ма ком другом међународном споразуму, њихове обавезе по овој Повељи биће меродавне.

Члан 104.

Организација ужива на територији сваког свог члана правну способност потребну за вршење својих циљева.

Члан 105.

1. Организација ужива на територији сваког свог члана повластице и имунитет потребан за постигнуће својих циљева.

2. Претставници чланова Организације Уједињених нација и чиновници Организације уживају на сличан начин повластице и имунитет потребан за независно вршење својих функција у вези са Организацијом.

3. Генерална скупштина може чинити препоруку у циљу одређивања свих појединости које се односе на примену ст. 1. и 2. овог члана, или у ту сврху предлагати конвенције члановима Организације Уједињених нација.

Глава XVII

Прелазне одредбе о безбедности

Члан 106.

Док не ступе на снагу поједини посебни уговори поменути у члану 43, који по мишљењу Савета безбедности пружају Савету безбедности могућност да отпочне вршење својих дужности по члану 42, потписници Декларације четири нације, од 30. октобра 1943. године, у Москви, и Француска, приступиће, сагласно одредбама става 5. ове Декларације, међусобном саветовању и, по потреби, саветовању са другим члановима Организације Уједињених нација у циљу предузимања заједничке акције, у име Организације, која би била потребна ради одржања међународног мира и безбедности.

Члан 107.

Ниједна одредба ове Повеље не обесснажава нити спречава акцију у односу на ма коју државу која је за време Другог светског рата била непријатељ ма које државе потписнице ове Повеље, предузету или одобрену, као последицу тог рата од влада које сносе одговорност за ту акцију.

Глава XVIII

Измене и допуне

Члан 108.

Измене и допуне ове Повеље ступају на снагу за све чланове Организације Уједињених нација кад буду изгласане од две трећине чланова Генералне скупштине и ратификоване од две трећине чланова Организације Уједињених нација, убрајајући све сталне чланове Савета безбедности, сагласно њиховим уставним поступцима.

Члан 109.

1. У циљу ревизије ове Повеље може се одржати Генерална конференција чланова Организације Уједињених нација на дан и у месту који ће се утврдити гласовима већине од две трећине чланова Генералне скупштине и гласовима ма којих седморице чланова Савета безбедности. Сваки члан Организације Уједињених нација имаће један глас на тој Конференцији.

2. Све измене ове Повеље које Конференција препоручи већином од две трећине ступају на снагу кад буду ратификоване од две трећине чланова Организације Уједињених нација, убрајајући све сталне чланове Савета безбедности, сагласно са њиховим уставним поступцима.

3. Ако ова Конференција не буде одржана пре десетог годишњег заседања Генералне скупштине по ступању у живот ове Повеље, предлог за сазив такве Конференције биће стављен на дневни ред тог заседања Генералне скупштине и Конференција ће се одржати ако то буде одлучено већином гласова Генералне скупштине и гласовима седморице ма којих чланова Савета безбедности.

Глава XIX

Ратификација и потпис

Члан 110.

1. Ова Повеља биће ратификована од држава потписница сагласно њиховим односним уставним поступцима.

2. Ратификације биће депоноване код владе Сједињених Америчких Држава која ће по сваком извршеном депоновању известити све државе потписнице као и Генералног секретара Организације Уједињених нација кад он буде именован.

3. Ова Повеља ступа на снагу по депоновању ратификација Републике Кине, Француске, Савеза Совјетских Социјалистичких Република, Уједињене Краљевине Велике Британије и Северне Ирске, Сједињених Америчких Држава и већине осталих држава потписница.

Протокол о депонованим ратификацијама биће затим састављен од владе Сједињених Америчких Држава која ће га, у препису, доставити свим државама потписницама.

4. Државе потписнице ове Повеље, које је ратификују пошто је она већ ступила на снагу, постају чланови оснивачи Организације Уједињених нација на дан депоновања својих односних ратификација.

Члан 111.

Ова Повеља, чији су кинески, француски, руски, енглески и шпански текст подједнако пуноважни, остаће депонована у архивама владе Сједињених Америчких Држава. Прописно оверени преписи биће достављени од те владе владама осталих држава потписница.

У ПОТВРДУ ЧЕГА претставници влада Уједињених нација потписали су ову Повељу.

РАЂЕНО у граду Сан Франциску, двадесет шестог јуна хиљаду девет стотина четрдесет пете године.

СТАТУТ МЕЂУНАРОДНОГ СУДА

Члан 1.

Међународни суд установљен Повељом Уједињених нација као главни судски орган Уједињених нација биће образован и радиће сходно одредбама овог Статута.

ГЛАВА I

ОРГАНИЗАЦИЈА СУДА

Члан 2.

Суд сачињава скуп независних судија, изабраних без обзира на њихово држављанство између лица високих моралних особина, која испуњавају услове који се за обављање највиших судских функција траже у њиховим односним земљама, или су познати правни стручњаци у међународном праву.

Члан 3.

1. Суд се састоји од петнаест чланова, између којих двојица не могу бити држављани исте државе.

2. Лице за које би се у сврху чланства у Суду могло узети да је држављанин више од једне државе, сматраће се држављанином државе у којој редовно врши грађанска и политичка права.

Члан 4.

1. Чланове Суда бирају Генерална скупштина и Савет безбедности с листе лица која су предложиле националне групе Сталног арбитражног суда у складу са одредбама које следе.

2. Ако су у питању чланови Уједињених нација који нису представљени у Сталном арбитражном суду, кандидате предлажу националне групе, које у ту сврху одреде њихове владе, под истим условима које члан 44 Хашке конвенције из 1907. о мирном решавању међународних спорова прописује за чланове Сталног арбитражног суда.

3. Услове под којима једна држава која је страна овог Статута, али која није члан Уједињених нација, може да учествује у избору чланова Суда одређује, у одсуству посебног споразума, Генерална скупштина на препоруку Савета безбедности.

Члан 5.

1. Најмање три месеца пре дана избора, Генерални секретар Уједињених нација обраћа се писмено члановима Сталног арбитражног суда који припадају државама странама овог Статута, као и члановима националних група одређених у смислу члана 4, став 2, позивајући их да, у одређеном року, преко националне групе приступе предлагању лица која су у стању да се приме дужности члана Суда.

2. Ниједна група не може предложити више од четири лица од којих највише два своја држављана. Ни у ком случају број кандидата које предлаже једна група не може бити већи од двоструког броја места која треба попунити.

Члан 6.

Препоручује се свакој националној групи да се, пре но што приступи овом предлагању кандидата, посаветује са својим највишим судом, својим правним факултетима и правним

школама, а, исто тако, и са својим националним академијама и националним катедрама међународних академија које се баве проучавањем права.

Члан 7.

1. Генерални секретар саставља по азбучном реду листу свих тако предложених лица. Изузев случаја предвиђеног у члану 12, став 2, само ова лица могу бити бирана.

2. Генерални секретар подноси ову листу Генералној скупштини и Савету безбедности.

Члан 8.

Генерална скупштина и Савет безбедности приступају избору чланова Суда независно један од другог.

Члан 9.

При сваком избору бирачи ће имати у виду не само да лица која треба да буду изабрана појединачно испуњавају потребне услове, него и да се у Суду као целини обезбеди представљање најважнијих облика цивилизације и главних правних система света.

Члан 10.

1. Сматрају се изабраним они кандидати који добију апсолутну већину гласова и у Генералној скупштини и у Савету безбедности.

2. Свако гласање у Савету безбедности, било за избор судија или за именовање чланова комисије о којој је реч у члану 12, биће обављено без икакве разлике између сталних и несталних чланова Савета безбедности.

3. У случају да више од једног држављанина исте државе добију апсолутну већину гласова и у Генералној скупштини и у Савету безбедности, сматра се да је изабран само најстарији од њих.

Члан 11.

Ако после првог састанка одржаног у циљу избора остане непопуњено једно или више места, одржава се други и, ако је потребно, трећи састанак.

Члан 12.

1. Ако после трећег састанка остане и даље непопуњено једно или више места, може се у свако доба, на захтев било Генералне скупштине било Савета безбедности, образовати заједничка комисија од шест чланова, од којих тројицу именује Генерална скупштина а тројицу Савет безбедности, да би се за свако још непопуњено место изабрало апсолутном већином гласова једно име које се предлаже на одвојено усвајање у Генералној скупштини и у Савету безбедности.

2. Ако се заједничка комисија једногласно сагласи о неком лицу које испуњава потребне услове, оно може бити унето у њену листу чак иако није било унето у листу предложених кандидата о којој је реч у члану 7.

3. Ако је заједничка комисија уверена да неће успети да обезбеди избор, чланови Суда који су већ изабрани приступају попуњавању слободних места у року који ће одредити Савет безбедности одабирањем између оних кандидата који су били изабрани или у Генералној скупштини или у Савету безбедности.

4. У случају једнаке поделе гласова међу судијама, одлучује глас најстаријег судије.

Члан 13.

1. Чланови Суда бирају се на девет година и могу бити поново бирани; међутим, што се тиче судија изабраних приликом првог избора, петорици судија мандати истичу на крају треће године, а мандати остале петорице судија истичу на крају шесте године.

2. Судије чији мандати треба да истекну на крају поменутих почетних периода од три и шест година, одредиће Генерални секретар путем жреба одмах по обављеном првом избору.

3. Чланови Суда настављају да обављају своју дужност све док њихова места не буду попуњена. И после попуне они ће довршити све спорове које су почели да суде.

4. У случају оставке неког члана Суда, оставка се упућује председнику Суда ради доставе Генералном секретару. Овим последњим обавештењем место постаје упражњено.

Члан 14.

Упражњена места попуњавају се на исти начин који је прописан за први избор, зависно од следеће одредбе: у року од месец дана по упражњењу места Генерални секретар ће упутити позиве о којима је реч у члану 5, а датум избора утврдиће Савет безбедности.

Члан 15.

Члан Суда изабран да замени члана чији мандат није истекао врши дужност до истека рока који је преостао његовом претходнику.

Члан 16.

1. Ниједан члан Суда не може вршити никакву политичку или управну функцију, нити се посветити неком другом занимању професионалне природе.

2. О свакој сумњи у овом погледу одлучује Суд.

Члан 17.

1. Ниједан члан Суда ни у једном спору не може да делује као заступник, саветник или адвокат.

2. Ниједан члан не може да учествује у решавању неког спора у коме је раније учествовао као заступник, саветник или адвокат једне од странака у спору или као члан домаћег или међународног суда, или анкетне комисије, или у било коме другом својству.

3. О свакој сумњи у том погледу одлучује Суд.

Члан 18.

1. Ниједан члан Суда не може бити опозван са своје дужности, осим ако је по једногласном мишљењу осталих чланова престао да испуњава потребне услове.

Члан 19.

При вршењу судијске дужности, чланови Суда уживају дипломатске привилегије и имунитете.

Члан 20.

Сваки члан Суда пре ступања на дужност даје свечану изјаву на јавној седници да ће сва овлашћења вршити непристрасно и савесно.

Члан 21.

1. Суд бира свог Председника и Потпредседника на три године; они могу бити поново изабрани.

2. Суд именује свог Секретара и може да поставља остале потребне службенике.

Члан 22.

1. Седиште Суда биће у Хагу. Међутим, то не спречава Суд да заседава и обавља своје дужности и на другом месту кад год Суд сматра да је то пожељно.

2. Председник и Секретар бораве у седишту Суда.

Члан 23.

1. Суд заседава стално, изузев за време судског одмора, чији почетак и трајање одређује Суд.

2. Чланови Суда имају право на повремена одсуства, чији почетак и трајање утврђује Суд, водећи рачуна о удаљености између Хага и сталног места боравка сваког појединог судије.

3. Чланови Суда су дужни да буду стално на располагању Суда, сем када се налазе на одсуству или су спречени да буду присутни болешћу или другим озбиљним разлозима којима ће се уредно оправдати пред Председником.

Члан 24.

1. Ако један члан Суда сматра да, из неког посебног разлога, не треба да учествује у решавању одређеног спора, он ће о томе обавестити Председника.

2. Ако Председник сматра да један члан Суда из неког посебног разлога не треба да учествује у решавању одређеног спора, он ће га о томе обавестити.

3. Ако у таквом случају између члана Суда и Председника дође до неслагања, он се решава одлуком Суда.

Члан 25.

1. Суд заседава у пуном саставу изузев кад је у овом Статуту изричито другачије предвиђено.

2. Правилником Суда може се предвидети да један или више судија, према околностима и по редоследу, буду ослобођени учествовања у суђењу, под условом да се тиме број судија расположивих за образовање Суда не смањи испод једанаест.

3. За образовање Суда довољан је кворум од девет судија.

Члан 26.

1. Суд може с времена на време да образује једну или више комора састављених од тројице или више судија према одлуци Суда, које ће се бавити одређеним врстама спорова - на пример, радним споровима и споровима у вези с транзитом и саобраћајем.

2. Суд може у свако доба да образује коморе које ће се бавити одређеним спором. Број судија који сачињавају такву комору утврдиће Суд уз сагласност странака у спору.

3. Коморе предвиђене овим чланом суде и одлучују у споровима ако то захтевају странке у спору.

Члан 27.

Пресуда коју изриче било која комора предвиђена члановима 26. и 29. сматра се пресудом коју ју је изрекао сам Суд.

Члан 28.

Коморе предвиђене члановима 26. и 29. могу, с пристанком странака у спору, заседавати и обављати своје задатке и у другим местима ван Хага.

Члан 29.

Ради бржег отправљања послова, Суд ће сваке године образовати једну комору састављену од петорице судија, која може, на захтев странака у спору, да у споровима суди и одлучује по скраћеном поступку. Поред тога бирају се и двојица судија у сврху замене судија који су спречени да учествују у суђењу.

Члан 30.

1. Суд доноси Правилник по коме обавља своје функције. Прецизније речено, Суд прописује свој пословник.

2. Правилником Суда могу се предвидети поротници који ће заседавати у Суду или у неком од његових комора, без права гласа.

Члан 31.

1. Судије држављани сваке странке у спору задржавају право да суде у спору који је пред Судом.

2. Ако Суд уврсти у веће судију који је држављанин једне од странака у спору, свака друга странка у спору може да изабере једно лице које ће заседавати у својству судије. Такво лице биће изабрано првенствено међу оним лицима која су била предложена као кандидати, на начин прописан члановима 4. и 5.

3. Ако Суд у веће не уврсти ниједног судију који је држављанин странака у спору, свака од тих странака може приступити избору једног судије, на начин предвиђен ставом 2. овог члана.

4. Одредбе овог члана се примењују на случај из члана 26. и 29. У таквим случајевима, Председник ће замолити једног или ако је потребно двојицу чланова Суда који сачињавају комору да уступе место члановима Суда који су држављани заинтересованих страна у спору, а ако таквих нема, или ако нису у стању да присуствују, судијама које парничне странке посебно изаберу.

5. Кад више странака у спору имају исти интерес, оне се приликом примене горње одредбе рачунају као једна странка у спору. О свакој сумњи у том погледу одлучује Суд.

6. Судије изабране према одредбама ставова 2, 3. и 4. овог члана морају испуњавати услове постављене члановима 2, 17. (став 2), 20. и 24. овог Статута. Они у доношењу одлуке учествују потпуно равноправно са својим колегама.

Члан 32.

1. Сваки члан Суда прима годишњу плату.

2. Председник прима специјални годишњи додатак.

3. Потпредседник прима посебан додатак за сваки дан када врши дужност Председника.

4. Судије изабрани сходно члану 31. а који нису чланови Суда примају накнаду за сваки дан када обављају своје функције.

5. Ове плате, додатке и накнаде одређује Генерална скупштина. Они се не могу смањивати у току трајања дужности.

6. Плату Секретара одређује Генерална скупштина на предлог суда.

7. Правилником који доноси Генерална скупштина одређују се услови под којима се члановима Суда и Секретару одобравају пензије, као и услови под којима ће се члановима Суда и Секретару вршити накнада путних трошкова.

8. Поменуте плате, додаци и накнаде ослобођени су свих пореза.

Члан 33.

Трошкове Суда сносе Уједињене нације на начин који одређује Генерална скупштина.

ГЛАВА II

НАДЛЕЖНОСТ СУДА

Члан 34.

1. Само државе могу бити странке у споровима пред Судом.

2. Зависно од свог Правилника и у складу с њим, Суд може захтевати од јавних међународних организација обавештења у вези са споровима који су пред њим, и примаће таква обавештења која му буду достављале такве организације по властитој иницијативи.

3. Кад год се у спору пред Судом постави питање тумачења уставног акта неке јавне међународне организације, или неке међународне конвенције закључене на основу њега, Секретар ће о томе обавестити односну јавну међународну организацију и доставиће јој у препису целокупан писмени поступак.

Члан 35.

1. Суд је доступан државама странама овог Статута.

2. Услове под којима је Суд доступан осталим државама одређује Савет безбедности, зависно од посебних одредаба садржаних у важећим уговорима, али ти услови ни у ком случају не смеју стављати странке у спору у неравноправан положај пред Судом.

3. Кад је држава која није члан Уједињених нација странка у неком спору, Суд ће утврдити износ који је та странка дужна да положи на име трошкова Суда. Ова одредба се неће примењивати ако та држава учествује у сношењу трошкова Суда.

Члан 36.

1. Суд је надлежан за све спорове које странке изнесу пре њега, а, исто тако, и за све случајеве посебно предвиђене у Повељи Уједињених нација или у важећим уговорима и конвенцијама.

2. Државе стране овог Статута могу у свако доба изјавити да признају обавезну надлежност Суда *ipso facto* и без посебног споразума, према свакој другој држави која прими исту обавезу, у свим правним споровима који се односе на:

а) тумачење неког уговора;

б) свако питање међународног права;

ц) постојање било које чињенице која би, ако се утврди, представљала кршење неке међународне обавезе;

д) природу или обим оштећења због кршења неке међународне обавезе.

3. Напред наведене изјаве могу бити дате безусловно или под условом реципроцитета од већег броја или само одређених држава, или за одређено време.

4. Такве изјаве се депонују код Генералног секретара Уједињених нација који њихове копије доставља странама Статута и Секретару Суда.

5. Изјаве дате по члану 36. Статута Сталног суда међународне правде, а које су још на снази, сматраће се, међу странама овог Статута, као прихватање обавезне надлежности Међународног суда до истека њиховог рока трајања и сагласно њиховим одредбама.

6. У случају спора о томе да ли је Суд надлежан, питање се решава одлуком Суда.

Члан 37.

Кад год се неким важећим уговором или конвенцијом предвиђа изношење неког питања пред суд који је требало да образује Друштво народа, или пред стални Суд међународне правде, питање ће се, ако су посреди стране овог Статута, изнети пред Међународни суд.

Члан 38.

1. Суд, чији је задатак да спорове који су му поднети решава сагласно међународном праву, примењује:

а) међународне конвенције, било опште или посебне, којима установљавају правила изричито призната од држава у спору;

б) међународни обичај, као доказ опште праксе прихваћене као право;

ц) општа правна начела призната од цивилизованих народа;

д) под условом одредаба члана 59, судске одлуке и доктрину најпозванијих стручњака јавног права разних народа, као помоћно средство за утврђивање правних правила.

2. Ова одредба не прејудицира право Суда да један спор решава *ex aequo et bono*, ако странке у спору на то пристану.

ГЛАВА III

ПОСТУПАК

Члан 39.

1. Службени језици Суда су француски и енглески. Ако се странке споразумеју да се спор расправља на француском, пресуда се изриче на француском. Ако се странке споразумеју да се спор расправља на енглеском, пресуда се изриче на енглеском.

2. У недостатку споразума о језику који ће бити употребљен, свака страна у спору може се у поступку служити језиком којим жели; Суд изриче пресуду на француском и енглеском језику. У овом случају Суд истовремено одређује који ће се од два текста сматрати веродостојним.

3. Суд ће на захтев ма које странке у спору одобрити употребу и неког другог језика осим француског и енглеског којим ће се та странка служити.

Члан 40.

1. Спорови се износе пред Суд према случају, било саопштавањем компромиса или писменом тужбом упућеном Секретару. У оба случаја морају бити назначени предмет спора и странке у спору.

2. Секретар одмах саопштава тужбу свима заинтересованим.

3. Он исто тако, преко Генералног секретара, обавештава чланове Уједињених нација, као и све друге државе које су овлашћене да се појаве пред Судом.

Члан 41.

1. Суд је овлашћен да укаже, ако сматра да околности то захтевају, на све привремене мере које треба предузети ради обезбеђења права једне или друге странке у спору.

2. У очекивању коначне одлуке, обавештење о предложеним мерама одмах се доставља странкама у спору и Савету безбедности.

Члан 42.

1. Странке у спору представљају заступници.

2. Њима пред Судом могу помагати саветници или адвокати.

3. Заступници, саветници и адвокати странака у спору пред Судом уживају привилегије и имунитете потребне за независно обављање својих дужности.

Члан 43.

1. Поступак се састоји из два дела: писменог и усменог.

2. Писмени поступак се састоји из достављања Суду и странкама у спору поднесака, противподнесака и, ако је потребно, одговора; а, исто тако, и из свих доказних списа и исправа.

3. Ове доставе врше се преко Секретара, по реду и о роковима које одреди Суд.

4. Оверен препис сваке исправе коју поднесе једна странка у спору биће достављен другој странци у спору.

5. Усмени поступак састоји се у саслушању пред Судом сведока, вештака, заступника, саветника и адвоката.

Члан 44.

1. Ради уручења свих саопштења другим лицима осим заступницима, саветницима и адвокатима, Суд се обраћа непосредно влади државе на чијој територији саопштење треба да се уручи.

2. Иста одредба се примењује кад год треба да се предузму кораци ради прибављања доказа на лицу места.

Члан 45.

Расправом руководи Председник или, ако је он спречен да председава, Потпредседник; ако су обојица спречени да председавају, председава најстарији присутни судија.

Члан 46.

Расправа пред Судом је јавна ако Суд не одлучи другачије, или ако странке у спору не затраже да се јавност искључи.

Члан 47.

1. На свакој расправи води се записник који потписују Секретар и Председник.
2. Само је тај записник веродостојан.

Члан 48.

Суд издаје наређења за вођење поступка, одређује облик и време у којима свака странка у спору мора дати завршну реч и предузима све мере у вези с извођењем доказа.

Члан 49.

Суд може и пре почетка расправе позвати заступнике да поднесу сваку исправу или да пруже свако објашњење. Свако одбијање уноси се у записник.

Члан 50.

Суд може у свако доба сваком појединцу, телу, надлештву, комисији или другој организацији коју изабере поверити задатак да спроведе истрагу или да изврши вештачење.

Члан 51.

Сведоцима и вештацима у току расправе постављају се сва питања од значаја под условима које Суд утврђује у Пословнику поменутом у члану 30.

Члан 52.

Пошто Суд прими доказе и изјаве сведока у року одређеном у ту сврху, он може одбити да прими сваки даљи усмени или писмени доказ који би једна странка у спору желела да поднесе, осим ако друга странка у спору да свој пристанак.

Члан 53.

1. Кад год се једна од странака у спору не појави пред Судом, или пропусти да брани свој случај, друга странка у спору може тражити од Суда да одлучи у корист њеног захтева.
2. Пре но што поступи на овај начин, Суд мора проверити не само да је надлежан у смислу чланова 36. и 37. него и да је захтев стварно и правно основан.

Члан 54.

1. Када заступници, саветници и адвокати заврше своја излагања спорног питања под руководством Суда, Председник објављује да је расправа завршена.
2. Суд се повлачи на већање о одлуци.
3. Већања Суда се врше тајно и остају тајна.

Члан 55.

1. Све одлуке доносе се већином присутних судија.
2. У случају једнаке поделе гласова, Председник или судија који га замењује има одлучујући глас.

Члан 56.

1. Пресудом се утврђују разлози на којима је заснована.
2. Она садржи имена судија који су учествовали у доношењу одлуке.

Члан 57.

Ако пресуда у целини или делимично не представља једнодушно мишљење судија, сваки судија је овлашћен да да одвојено мишљење.

Члан 58.

Пресуду потписују Председник и Секретар. Она се чита на јавној седници, пошто се о томе уредно обавесте заступници.

Члан 59.

Одлука Суда има обавезну снагу само пред странкама у спору и у односу на тај посебан случај.

Члан 60.

Пресуда је коначна и без права жалбе. У случају спора о значењу или домашају пресуде, Суд даје тумачење на захтев било које странке у спору.

Члан 61.

1. Захтев за обнову поступка може бити поднет само кад се заснива на открићу неке чињенице од одлучујућег значаја, која пре изрицања пресуде није била позната ни Суду ни

странци у спору која захтева обнову, под условом да такво непознавање није последица немарности.

2. Поступак за обнову отвара се одлуком Суда којом се изричито утврђује постојање нове чињенице, уз признање да она по своме карактеру чини спор подложним обнови и изјављује да се по том основу захтев уважи.

3. Суд може захтевати претходно извршење пресуде пре него што одобри обнову поступка.

4. Захтев за обнову мора се поднети најдоцније у року од шест месеци од открића нове чињенице.

5. Ниједан захтев за обнову поступка не може се поднети по истеку десет година од дана пресуде.

Члан 62.

1. Ако нека држава сматра да у неком спору има правни интерес који може бити угрожен пресудом, она може поднети Суду захтев да јој се одобри да се умеша у спор.

2. О овом захтеву одлучује Суд.

Члан 63.

1. Кад год је у питању тумачење неке конвенције чије су стране уговорнице и друге државе које нису заинтересоване у спору, Секретар ће све такве државе без одлагања обавестити.

2. Свака друга држава тако обавештена има право да се умеша у поступак; али ако се овим правом послужи, тумачење садржано у пресуди исто је тако и за њу обавезно.

Члан 64.

Ако Суд другачије не одреди, свака странка у спору сноси своје трошкове.

ГЛАВА IV

САВЕТОДАВНА МИШЉЕЊА

Члан 65.

1. Суд може давати саветодавно мишљење о сваком правном питању на тражење било којег тела које је овлашћено Повељом Уједињених нација, или у складу с њом, да тражи такво мишљење.

2. Питања о којима се тражи саветодавно мишљење Суда морају се поднети Суду писменим захтевом који садржи тачне податке о питању о коме се мишљење тражи и који је пропраћен свим исправама којима се то питање може расветлити.

Члан 66.

1. Секретар о тражењу саветодавног мишљења одмах обавештава све државе које су овлашћене да се појављују пред Судом.

2. Секретар исто тако, посебним и непосредним саопштавањем, обавештава сваку државу овлашћену да се појављује пред Судом или међународну организацију за коју Суд, или, ако Суд не заседава његов Председник, сматра да је у стању да пружи податке о том питању, да је Суд спреман да у року који одреди Председник прими писмене изјаве, или да на јавној седници која ће се у ту сврху одржати саслуша усмене изјаве у вези са тим питањем.

3. Ако било која држава која је овлашћена да се појављује пред Судом не прими посебно саопштење поменуто у ставу 2. овог члана, таква држава може изразити жељу да поднесе писмену изјаву или да буде саслушана, а Суд ће одлучити.

4. Државама и организацијама које су поднеле писмене или усмене изјаве, или и једне и друге, биће допуштено да стављају примедбе на изјаве које су поднеле друге државе или организације у облику, обиму и у роковима које у сваком поједином случају одређује Суд, или ако он не заседава, Председник. У ту сврху све сличне изјаве Секретар благовремено саопштава државама и организацијама које су поднеле такве изјаве.

Члан 67.

Суд проглашава своја саветодавна мишљења на јавној седници пошто су претходно били обавештени Генерални секретар и представници чланова Уједињених нација, осталих држава и међународних организација којих се то непосредно тиче.

Члан 68.

При вршењу својих саветодавних функција Суд ће се руководити и одредбама овога Статута које се примењују у контрадикторном поступку уколико сматра да њиховој примени има места.

ГЛАВА V
ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ

Члан 69.

Измене и допуне овог Статута вршиће се по истом поступку који је предвиђен Повељом Уједињених нација за измене и допуне те Повеље, уз резерву, међутим, да се води рачуна о свим одредбама које, на препоруку Савета безбедности, буде усвојила Генерална скупштина у вези с учествовањем држава које су стране овог Статута али које нису чланови Уједињених нација.

Члан 70.

Суд има право да предлаже измене и допуне овог Статута које сматра потребним, путем писмених саопштења Генералном секретару, а у циљу разматрања сагласно одредбама члана 69.